

พระธรรมเทศนา
อภิมหาปริยายสูตร

พระมหาสมณเถร สุวณฺโณ
วัดเทพศิรินทราวาส

พิมพ์เป็นธรรมวิถียานาน
บรรณานุกรม และ ผลิตพิมพ์โดยพระคุณเจ้า
๐ กรรณฐาตม ๐

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๑

เลขที่ 2332

ดร. มหาวชิรา สุวีระ
พ.ศ. 10
ค.ศ. 1910

พิมพ์จำนวน ๓,๐๐๐ ฉบับ

ห้องสมุดวัดเขาบางทราย

เลขทะเบียน 00128

เลขเรียก ๐๑ น-พ 2526

พระกรรมเทศนาอาทิตตปริยายสูตร

พระมหาสงัด สุวิเวโก

วัดเทพศิรินทราวาส

แสดงทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง ๔ ภาคพิเศษ

๑๗. นาฬิกา

เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๑๓

พิมพ์เป็นธรรมวิद्याทานการกุศล

ในวาระคล้ายวันเกิด และฉลองสมณศักดิ์ พัตยศ

เปรียญเอก ๗ ประโยค

วันศุกร์ที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๑๖

พรชัยที่ได้รับจากพระคุณท่าน
หลวงพ่อนรรัตน์ ว่า ธมฺมวิทฺกโก ท่านเคยพูดให้ฟังเสมอว่า

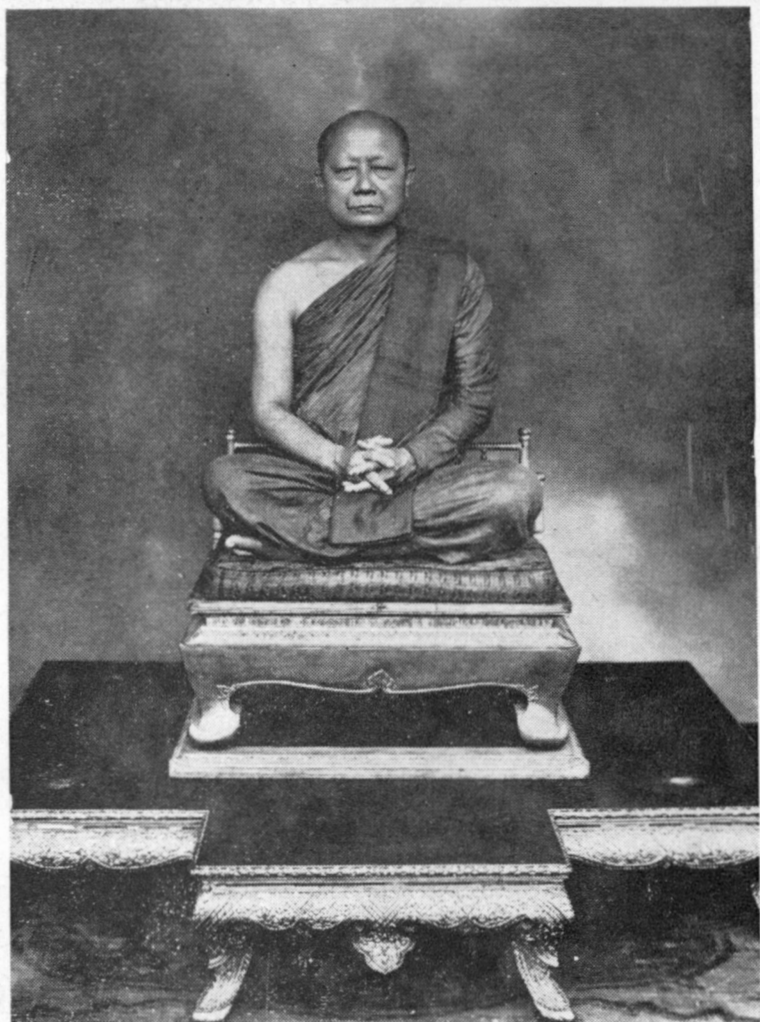
“อันที่จริง คนเขาอยาก ให้เราดี
ถ้าเด่นขึ้น ทุกที่ เขาหมั่นใส่
จงทำดี แต่อย่าเด่น จะเป็นภัย
ไม่มีใคร อยากรู้เห็น เราเด่นเกิน”

พระคุณท่านได้เตือนสติให้รักชาติ และในที่สุดก็ได้กรุณา
ประทานพรให้เป็นคำโคลง ว่า

แก้วแก่นาวรัตน์แพรว	อาภรณ์ เพรียดแล
ประดับอยู่โลกอุดร	เลิศแล้ว
นำจิตสาธุชนจร	จากสง สารเอย
“สุวิเวโก” แผ้ว	ส่องพันดลเกษม ๙

๑๔ ธนุ ๕๕

พระมหาสงัด สุวิเวโก
วัดเทพศิรินทร์ราวาส
๖ กรกฎาคม ๒๕๑๖

เจ้าพระคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ญาณวรเดระ
(เจริญ สุขบท)

วัดเทพศิรินทราวาส ราชวรวิหาร

องค์ผู้รจนาคำว่า ไหว้ ๕ ครั้ง และผู้ริเริ่มจัดตั้งธรรมเนียบการเทศนาธรรม
ในวันอาทิตย์ขึ้นเป็นแห่งแรกในโลก ณ พระอุโบสถวัดเทพศิรินทราวาส
เริ่มแต่วันอาทิตย์ที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๑ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้ ฯ

ไหว้ ๕ ครั้ง

ของ

เจ้าพระคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ญาณวรเถร
วัดเทพศิรินทราวาส

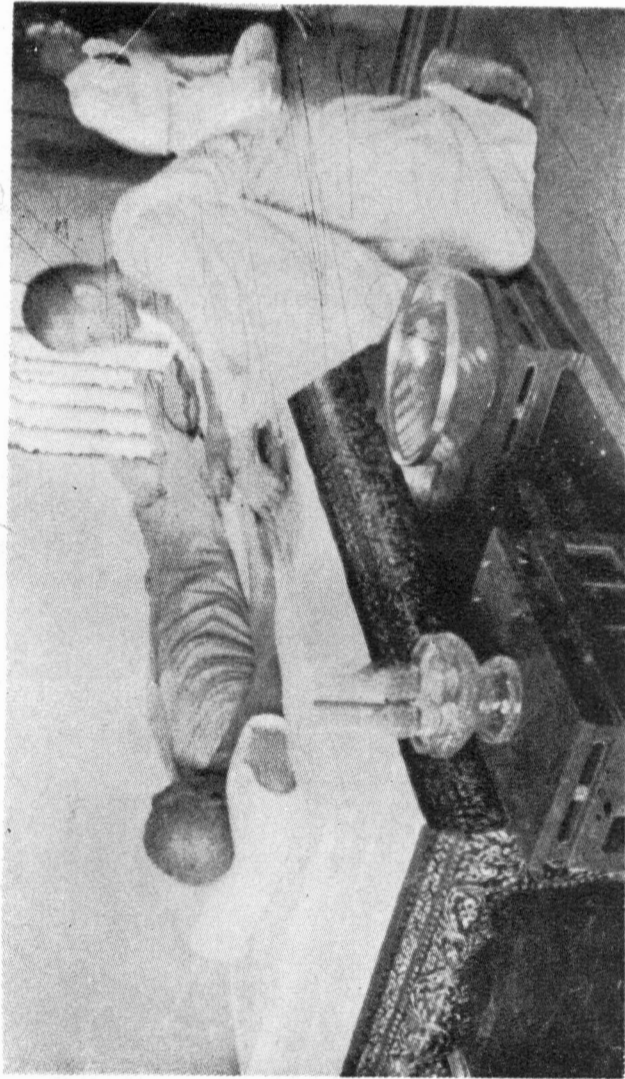
ในวันหนึ่งกับคืนหนึ่ง ไม่ว่าจะเวลาใดตามแต่เหมาะ
ต้องไหว้ให้ได้ ๕ ครั้งเป็นอย่างน้อย ในคราวเดียวกัน
ถ้ามีดอกไม้ ธูปเทียน กัญชา ถ้าไม่มี ก็มี ๑๐ นิ้ว
และปากกับใจ ควรไหว้จนตลอดชีวิต คือ

ครั้งที่ ๑ ฟังนั่งกระโห่ยกเท้าประณมมือว่า นะโม
กัสสะ ณะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ฯ
๓ หน แล้วว่าพระพุทธรูป คือ อิติปิ โส ณะคะวา
อะระหัง สัมมาสัมพุทธโ วิชชาจะระณะสัมปันโน
สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ
สัสถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ณะคะวาติ ฯ หยุด
ระลึกถึงพระปัญญาคุณคือทรงรู้ตรูชอบสิ้นเชิง พระ

บริสุทธิคุณคือทรงละความเศร้าหมองได้หมด พระ
กรุณาคุณ คือทรงสงสารผู้อื่น และสั่งสอนให้ปฏิบัติ
ตาม ของพระพุทธเจ้า จนเห็นชัดแล้ว กราบลงหน ๑ ฯ

ครั้งที่ ๒ ว่า พระธรรมคุณ คือ สะวากขาโต
ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก
โอปะนะยิโก บัณฑิตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ ฯ หยุด
ระลึกถึงคุณพระธรรมที่รักษาผู้ปฏิบัติตาม ไม่ให้ตกไป
ในที่ชั่ว จนเห็นชัดแล้ว กราบลงหน ๑ ฯ

ครั้งที่ ๓ ว่า พระสังฆคุณ คือ สุปะฏิบันโน
ภะคะวะโต สภาวะสังโฆ อชุปะฏิบันโน ภะคะวะโต
สภาวะสังโฆ ญายะปะฏิบันโน ภะคะวะโต สภาวะ-
สังโฆ สามีจิปะฏิบันโน ภะคะวะโต สภาวะสังโฆ
ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัมมูระ ปุริสะปุคคะลา
เอสะ ภะคะวะโต สภาวะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนย-
โย ทักขิเนยโย อัญชะลิกระณะโย อะนุตตะรัง ปญญัก-
เขตตัง โลกัสสาติ ฯ หยุดระลึกถึงคุณ คือความ
ปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติถูก ปฏิบัติชอบ ของพระ

พระมหาสังต์ สิวเวโก ปฏิบัติกิจเช่นภกรณพิเศษ ในวาระสุดท้าย เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๔
 ที่โรงพยาบาล และถ่ายนางสาวจากมอกลงในอ่างใหญ่ เนื่องจากศพสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ เจ้าพระคุณสมเด็จพระ
 พระพุทธโฆษาจารย์ ญาณวระเถระ วัดเทพศิรินทราวาส ซึ่งเป็นสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ ของหลวงพ่อนันทน์ ๗
 ฌมมวิทโก ๓๖ ๕

อนึ่ง พระมหาสังต์ สิวเวโก นี้ ได้รับหน้าที่ปลงศพถวายเจ้าพระคุณสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ เจ้าพระคุณสมเด็จพระ
 นันทน์เจ้าพระคุณสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ วัดเทพศิรินทราวาส ซึ่งเป็นต้นมา ๕

อริยสงฆ์ จนเห็นชัดแล้ว กราบลงหน ๑ ฯ

นั่งพับเพียบประณมมือ ตั้งใจถึงพระรัตนตรัยเป็น
สรณะ ไม่ถือสิ่งอื่นยิ่งกว่าจนตลอดชีวิต ว่าสรณคัมภีร์
คือ พุทฺธัง สรระณัง คัจฉามิ ธัมมัง สรระณัง คัจฉามิ
สังฆัง สรระณัง คัจฉามิ ฯ ทุคฺคิยัมปิ พุทฺธัง สรระณัง
คัจฉามิ ทุคฺคิยัมปิ ธัมมัง สรระณัง คัจฉามิ ทุคฺคิยัมปิ
สังฆัง สรระณัง คัจฉามิ ฯ ตะคฺคิยัมปิ พุทฺธัง สรระณัง
คัจฉามิ ตะคฺคิยัมปิ ธัมมัง สรระณัง คัจฉามิ ตะคฺคิยัมปิ
สังฆัง สรระณัง คัจฉามิ ฯ

ครั้งที่ ๔ ระลึกถึงคุณมารดาบิดาของตน จนเห็น
ชัดแล้ว กราบลงหน ๑ ฯ

ครั้งที่ ๕ ระลึกถึงคุณของบรรดาท่านผู้มีอุปการะ
แก่ตน เช่น พระมหากษัตริย์ และครูบาอาจารย์ เป็นต้น
ไป จนเห็นชัดแล้ว กราบลงหน ๑ ฯ

ต่อไปนี้ไม่ต้องประณมมือ ตั้งใจพิจารณาเรื่องและ
ร่างกายของตนว่าจะต้องแก่ หนีความแก่ไปไม่พ้น จะ
ต้องเจ็บ หนีความเจ็บไปไม่พ้น จะต้องตาย หนีความ

ตายไปไม่พิน จะต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจ
 ๕๕ ทงสน มีกรรมเป็นของตัว คือทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
 เป็นอนิจจังไม่เที่ยง ไม่แน่นอน เป็นทุกข์ลำบาก
 เดือดร้อน เป็นอนัตตาไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชา
 ของตน ฯ ครั้นพิจารณาแล้ว ฟังแง่กุศลทงปวงมีการ
 กราบไหว้เป็นต้น อุทิศให้แก่ท่านผู้มีคุณมีมารดาบิดา
 เป็นต้น ตลอดจนชั้นสูงสุด คือพระมหากษัตริย์ ๕
 เทพคಾಮมนุษย์ และสัตว์ทงหลายว่า จงเป็นสุข ๆ อย่า
 มีเวรมีภัยเบียดเบียนกันและกัน รักษาตนให้พ้นจาก
 ทุกข์ภัยทงสนเถิด ฯ

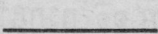
การไหว้ ๕ ครั้ง ถ้าว้นไหนขาด ให้ไหว้ใช้หน้
 ๕ ครั้ง ไหว้รุ่งขึ้น ถ้านั่งกระโหย่งทำไม่ได้ ก็นั่ง
 พับเพียบ ถ้าไม่ได้ก็นอนไหว้ เมื่อยกมือไม่ขึ้น ก็ปาก
 กับใจ ถ้าทำได้ยั้งนี้เป็นเครื่องพยุงตนให้เป็นคนดี
 ๖๗ ไม่ให้เป็นคนชั่ว และให้ตั้งอยู่ในที่ดีไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว
 ถ้าผู้ใดประพฤติได้เสมอจนตลอดชีวิต ผู้นั้นจะอุ่ใจ
 ในตัวของตัวเอง มีความเจริญของงามไปบุลย์ยั้ง ๆ ขึ้น

“ท่านเจ้าคุณอาจารย์”

ท่านเจ้าคุณพระโสภณศีลคุณ (หลวงปู่หลุย พาทิยะเถร) พระเถระผู้ใหญ่นักพรตที่มีพรรษามากที่สุด ในวัดเทพศิรินทราวาส พระคุณท่านมีอายุถึง ๘๐ พรรษา ๖๕ ยังปฏิบัติศาสนกิจลงอุโบสถทำวัตรได้ทุกวัน

เสมอทุกคืนทุกวัน คุ่มครองป้องกันภัยอันตรายปราศ
จากความเสียหายที่ไม่เหลือวิสัย และตั้งตัวได้ในทาง
คติโลกและทางคติธรรม เต็มภูมิเต็มชั้นของตน ๆ
ทุกประการ.

พระธรรมเทศนาอาทิตตปริยายสูตร*

พระมหาสงัด สุวิเวโก

วัดเทพศิรินทราวาส ราชวรวิหาร

แสดงทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง ๕ ภาคพิเศษ ๑๗ น.

เมื่อวันเสาร์ที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๑๓

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ฯ
ขอนอบน้อม แก่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นี้ ผู้
เป็นพระอรหันต์ ตรัสรู้เองโดยชอบ ฯ

เอวมฺเม สุตฺตํ เอกํ สมํ ภควา คยาบํ วิหรติ
คยาเสส สาธุ ภิฑุสฺสหฺสฺเสน ตตฺร โข ภควา
ภิฑุ อามนฺเตสฺสตี ฯ

วันนี้ เป็นวันธัมมัสสวนะ เป็นวันประชุมกัน
แสดงธรรมและสดับตรับฟังพระธรรมเทศนาตามพระ

* พระธรรมเทศนากัณฑ์นี้ได้เคยแสดงในวันธัมมัสสวนะโบสถ
ภาคเช้า ณ พระอุโบสถวัดเทพศิรินทราวาสแล้ว เมื่อวันที่จันทร์
ที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๑๒

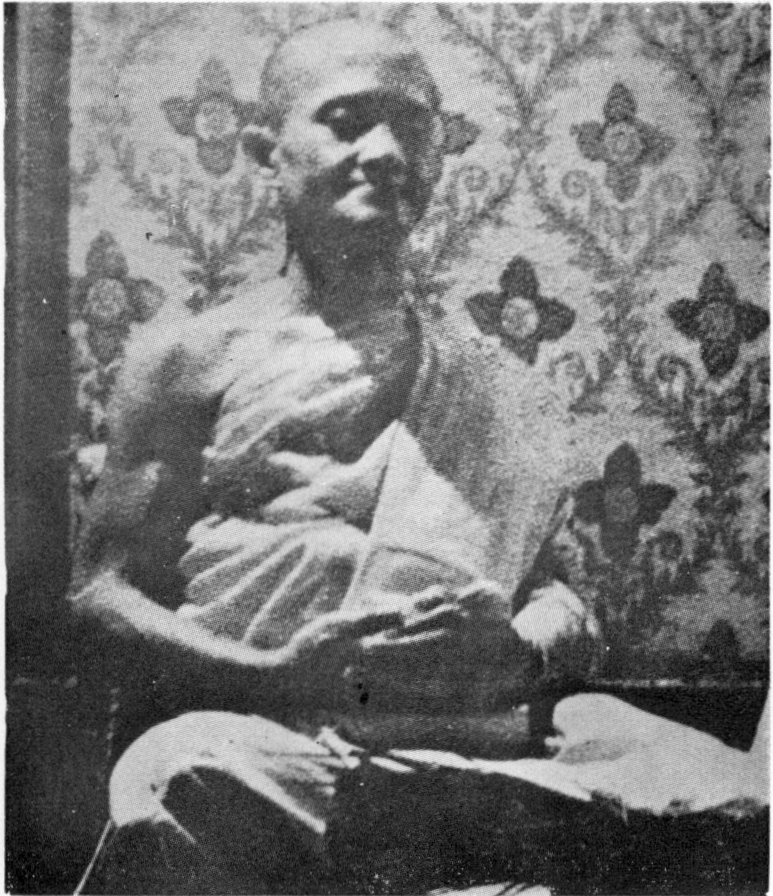
พุทธธานุญาต ที่สมเด็จพระบรมโลกนาถศาสดาศัมมา
 สัมพุทธเจ้าทรงประทานไว้ เมื่อวันเช่นนี้เวียนมาถึง
 ก็เป็นเครื่องเตือนใจท่านสาธุชนทั้งหลายให้คำนึงถึงพระ
 พุทธคุณเป็นอารมณ์ แล้วรีบสร้างสมบุญกุศลส่วนสัมมา
 ปฏิบัติและธัมมัสสวนมัย เพื่อเก็บรวมไว้เป็นทุนเป็น
 เสี่ยงเลี้ยงตัวในภายภาคหน้า นับได้ว่าเป็นผู้ไม่ประมาท
 ในชีวิตร่างกายและการประพฤติธรรม ดังนั้น จะได้
 นำธัมมิกถามาแสดงประดับสติปัญญา เพิ่มพูนสุก-
 สมบัติ แก่ท่านสาธุชนพุทธบริษัทผู้สนใจใคร่ต่อการ
 ศึกษาและสัจธรรม เพื่อน้อมนำไปประพฤติปฏิบัติ
 สำหรับกำจัดสิ่งอันอาจก่อทุกข์ภัยให้แก่ตน เพราะเมื่อ
 ทุกคนปฏิบัติธัมมะจนเคยชินเป็นนิสัย ที่เรียกว่าเป็น
 ปกติของใจได้แล้ว ก็จะคลาดแคล้วจากทุกข์ภัย มีสุข
 เป็นผลกำไรอย่างแน่แท้ อนึ่ง การฟังธรรมนั้น ถ้า
 ฟังด้วยดี ย่อมจะได้ปัญญา ตามพระพุทธภาษิตที่ตรัส
 ไว้ว่า สุตฺตฺตฺตํ ลภเต ปญฺญํ ฟังด้วยดี ย่อมได้ปัญญา
 ดังนี้ ๆ การฟังด้วยดี คือมีสติกำหนดข้อความที่ได้สัจ

ไม่ฟังชานไปในอารมณ์ต่าง ๆ ก็จะเป็นทางให้เห็น
 สภาวะธรรมด้วยปัญญาอันแยบคาย ที่ความหมายถูก
 ต้อง ย่อมสามารถทำคนให้ตั้งอยู่ในคุณความดีได้โดย
 กาล ทั้งจะเป็นเหตุบังนาคาลอุทภาพที่ทรมานให้กลับเป็น
 วิเศษ ที่มีกิเลสเศร้าหมองให้กลับเป็นผ่องใส ที่ทวาด
 ห้วนต่อภยันตรายให้กลายเป็นกล้าหาญ และที่เป็นพาล
 ให้กลับเป็นบัณฑิต ทำชีวิตที่ระทมทุกข์ให้กลับเป็นสุข
 เกษมเยือกเย็นสดชื่น ปลุกผู้หลงเหมือนหลับให้กลับ
 ตื่นด้วยสติปัญญา เหตุนี้ ท่านผู้มีปรีชาจึงพากันนิยม
 ฟังธรรม ๆ ฉะนั้น ในวันนี้ จะได้นำพระธรรมเทศนา
 อาทิตตปริยายสูตรมาแสดง เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่
 ท่านสาธุชนส่วนมาก ที่คอยสดับรับฟัง ขอท่านสาธุชน
 ทั้งหลายพึงตั้งสมันนาหารจิต สดับธรรมภาสิตซึ่งจะ
 ได้แสดงต่อไป ณ กาลบัดนี้ โดยความเคารพเถิด ฯ

ดำเนินความตามคำนิทานเริ่มต้น ว่า
 เอมูเม สุตฺถิ กังนเปนนัน ความว่า ข้าพเจ้าพระ
 อานนทเถระได้สดับมาแล้วอย่างนี้ว่า เอกิ สมยํ ภควา

พระคุณเจ้า ธรรมวิฑูโร
 (เจ้าคุณพระศรีวิฑูโร ๑ วิฑูโร)
 บริกรรมปลุกเสกของศักดิ์สิทธิ์

รูปหลวงพ่อนรรัตน์ ธรรมวิฑูโร วัดเทพศิรินทราวาส
 นั่งสมาธิอธิษฐานตลอดรุ่ง ปลุกเสกพระกริ่งขันนํ้ามนต์
 และเหรียญสมเด็จ พ.ช.อ. ที่ระลึกพิเศษเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๕ ๑
 พระมหาสัจด์ สุเวโก ฤๅ น. ๑๐ วัดเทพศิรินทราวาส ถ่ายไว้และพิมพ์แจก

สมัยหนึ่ง สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จจาริกไปยังอูรุ
เวลาประเทศ ทรงสั่งสอนชฎิล ๓ คนพี่น้องพร้อมด้วย
บริวาร ให้เกิดความเชื่อความเลื่อมใส แล้วทูลขอ
บรรพชาอุปสมบทเป็นอุปัชฌาย์ด้วยเอหิภิกขุอุปสัมปทา
แล้ว เสด็จไปยังคยาตีประเทศพร้อมด้วยภิกษุสงฆ์
ปุราณชฎิลทั้งหลาย เมื่อประทับอยู่ ณ ที่นั้น ทรงทราบ
ว่า ภิกษุเหล่าปุราณชฎิลมีอินทรีย์แก่กล้าควรแก่การ
เจริญวิปัสสนา เพื่ออาสาภักษญาณได้ จึงดำรัสเรียกมา
แล้ว ตรัสเทศนาอาทิตตปริยายสูตรนี้.

นัยพระบาลีในอาทิตตปริยายสูตรนี้มีใจความว่า
สหุหิ ภิกขเว อาทิตตํ กุก่อนภิกษุทั้งหลายสิ่งทั้งปวง
เป็นของร้อน ฯ อะไรเล่าชื่อว่าสิ่งทั้งปวง อายตนะ
ภายใน ๖ ประการ อายตนะภายนอก ๖ ประการ
วิญญาน ๖ ประการ สัมผัส ๖ ประการ และเวทนา
ที่เกิดแต่สัมผัสนั้น ๓ อย่าง คือ สุข ทุกข์ อุเบกขา
ชื่อว่าสิ่งทั้งปวงในที่นี้ สรรพสิ่งทั้งปวงเหล่านี้ ล้วน
เป็นของร้อน ร้อนด้วยอะไร อะไรมาเผาให้ร้อน

ราคุกุณา โทสกุกุณา โมหุกุณา ชาติยา ชรามรณะ
 โสภปริเวททุกขโทมนस्तสุปายาเสหิ อาทิตฺตุนฺติ วทามิ
 เราผู้ตกตกล่าวย่อมว่า ร้อนด้วยเพลิงกิเลส คือ ราคะ
 โทสะ โมหะ ร้อนด้วยเพลิงทุกข์ คือ ชาติ ชรา มรณะ
 โสภะ ปริเวทะ ทุกขะ โทมนัส อุปายาส อันกิเลสและ
 กองทุกข์เหล่านี้มาเผาให้ร้อน ๆ คุกก่อนนิกษุทั้งหลาย
 อริยสาวกผู้ได้ดับแล้ว เมื่อมาเห็นอยู่อย่างนี้ ย่อม
 เบื่อหน่ายในสิ่งทั้งปวงนั้น เมื่อเบื่อหน่ายย่อมปราศจาก
 ความกำหนัดรักใคร่ เพราะปราศจากความกำหนัดรัก
 ใคร่ จิตก็พ้นจากความติดมั่น เมื่อจิตพ้นแล้ว ก็เกิด
 ญาณรู้ว่าพ้นแล้ว อริยสาวกนั้นทราบแน่ชัดว่าความเกิด
 สิ้นแล้ว พรหมจรรย์ได้อยู่จบแล้ว กิจที่จำต้องทำได้
 ทำเสร็จแล้ว กิจอื่นอีกเพื่อความเป็นอย่างอื่นไม่มี ๆ
 อิทมโวจ ภควา เมื่อสมเด็จพระบรมศาสดาจารย์ตรัส
 ประทานพระธรรมเทศนานั้นอยู่ จิตของนิกษุเหล่านั้นก็
 พ้นจากอาสวะทั้งหลาย ไม่ติดมั่นด้วยอุปาทาน ดังนั้น
 อาทิตตปริยายสูตรนี้ สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า

ทรงแสดงแก่เหล่าปุราณชฎิลทั้งหลาย มีอรุเวลกัสสป
 เป็นประธาน ณ ตำบลคยาสี่สะ โกล้แม่น้ำคยา ฯ เติมที่
 ปุราณชฎิลทั้งหลายนี้ บำเพ็ญพรตในพราหมณสมัย
 ถือการบูชาัญบูชาเพลิงตามลัทธิ การบูชาเพลิงย่อม
 กล่าวสรรเสริญ คือ รูป เสียง กลิ่น รส อันเป็นอารมณ์
 ที่สัตว์ใคร่สัตว์ปรารถนา แสดงว่าบูชาเพลิงแล้ว ก็ได้รับ
 ผลคืออารมณ์ที่ใคร่ที่ปรารถนามีรูปเป็นต้นเหล่านี้
 สมเด็จพระบรมศาสดาพระองค์เป็นพระธรรมราชา
 ฉลาดในเทศนาวิธี ทรงเลือกพื้นพระธรรมเทศนา
 สั่งสอนเหมาะกับจิตและอุปนิสัยของเวไนยสัตว์จะรับ
 พระสัทธรรม เหตุนี้ พระองค์จึงทรงยกอาทิตตปริยาย
 สุต^{๕๕}รนั้นแสดงแก่ปุราณชฎิลทั้งหลาย ในอาทิตตปริยาย
 สุต^{๕๖}รนั้นพระองค์ทรงแสดงอายตนะภายใน คือ จักขุ
 โสตะ ฆานะ ชิวหา กาย มนะ อายตนะภายนอก คือ รูป
 เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ วิญญาณ
 อันอาศัยอายตนะ คือ จักขุวิญญาณ โสตวิญาณ
 ฆานวิญาณ ชิวหาวิญาณ กายวิญาณ มโนวิญาณ

สัมผัสอันมีความประชุมพร้อมแห่งอายตนะและวิญญาณ
 เป็นปัจจัย คือ จักขุสัมผัส โสตสัมผัส ฆานสัมผัส
 ชิวหาสัมผัส กายสัมผัส มโนสัมผัส และเวทนาอัน
 เกิดขึ้นเพราะสัมผัสเป็นปัจจัย คือ สุข ทุกข์ อเบกขา
 เหล่านี้เป็นของร้อน ร้อนด้วยเพลิงกิเลส คือ ราคะ
 โทสะ โมหะ และเพลิงทุกข์ คือ ชาติ ชรา มรณะ
 โสกะ ปริเทวะ ทุกขะ โทมนัส อุปายาส ฯ กิเลส ๓
 ประการมีรากะเป็นต้น ทุกข์มีชาติทุกข์เป็นต้น ท่านจัด
 ว่าเป็นอคติ เพราะเป็นสภาพเผาลนสันดานสรรพสัตว์
 ให้เดือดร้อน

รากะนั้น คือ ความกำหนัดรักใคร่ชอบพอใน
 อารมณ์ มีรูปารมณ์เป็นต้น เมื่อเกิดขึ้นแล้วเป็นเหตุ
 ให้ใคร่ให้ปรารถนา เป็นมูลแห่งความโลภะความอยาก
 ใต้อำนาจใจให้เดือดร้อนคั่นรนในอันที่จะชวนชวาย
 แสวงหา เมื่อไม่ได้มาโดยชอบธรรม ก็นำไปแสวงหาใน
 ทางที่เป็นทุจริต สมด้วยพระพุทธภาษิตว่า ราโค
 อุปปโตติ วุจจติ รากะท่านกล่าวว่าเป็นเหตุให้ประพฤติ

รูปหลวงพ่อนรรัตน์ ๑ ฐมฺมวิทุกโก วัดเทพศิรินทราวาส
 นั่งบริกรรมอธิษฐานตลอดรุ่ง ปลุกเสกพระกริ่งชันน้ำมันต์
 และเหรียญสมเด็จ พ.ร.อ. ทวีศักดิ์พิเศษเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ ๑
 พระมหาสัจด์ สุวีเวโก กุฎี น. ๑๐ วัดเทพศิรินทราวาส ถ่ายไว้และพิมพ์แจก

ผิดทาง ทั้งนี้ ครั้นแสวงหาไม่ได้สัมปรารณา ก็เกิด
 ปฏิฆะความคับแค้นใจ หรือได้มาแล้วก็หลงรักหลงใคร
 ในสิ่งหนึ่งยึดถือว่าเป็นเราเป็นของเรา มิได้คิดถึงตาม
 ความเป็นจริงของสภาพ เมื่อถึงความวิปโยคต้อง
 พลัดพรากจากของนั้นไปก็ตี หรือของนั้นมีส่วนต้องวิบัติ
 อันตรธานแตกทำลายไปก็ตี ก็เกิดวิปโยคทุกข์เดือด
 ร้อนมีประการต่าง ๆ ราคะย่อมยังผล คือความเดือด
 ร้อนให้เกิดขึ้น ดังวิเศษนามานี้ ท่านจึงกล่าวว่า ราคคฺคิ
 ไฟคือราคะ ประการ ๑

โทสะนั้น คือ ความขุ่นเคืองฉุนเฉียว ย่อมเกิด
 ขึ้นในเมื่อได้รับอารมณ์อันเป็นที่ไม่พอใจ เมื่อความ
 ไม่พอใจเกิดขึ้นแล้ว ก็ทำใจคอให้กั๊กลุ่มขุ่นเคือง
 ถ้าไม่มีขันติอดกลั้นห้ามปรามให้ยับยั้งได้ ก็เกิดความ
 ฉุนโกรธขุ่นในใจ เหมือนไฟ ถ้าไม่มีธาตุเย็นมาระงับดับ
 เสียปล่อยให้ไหม้ไปโดยลำพัง ก็จะไหม้ลุกลามไปจน
 หมดเชื้อ โทสะก็ฉุนนั้น เมื่อเกิดขึ้นแล้ว ไม่มีขันติ
 เมตตาธรรมมาระงับดับเสีย ย่อมทำใจให้เดือดร้อน

ขุ่นเคืองพลุ่งออกมาทางกายทางวาจา ก่อการทะเลาะ
วิวาทบ้าง พุดคำหยาบ พยาบาทปองร้ายเขาบ้าง จนถึง
ผลาญชีวิตเขาก็มิ เหตุ^๕นั้น สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าจึง
ทรงติโทษแห่งโทสะไว้ว่า นตฺถิ โทสสโม กลิ โทษ
เสมอด้วยโทสะไม่มีดังนี้ โทสะย่อมยังผลคือความ
เดือดร้อน ให้เกิดขึ้นแก่ตนและบุคคลอื่น ด้วยประการ
ฉะนี้ เหตุ^๕นั้น ท่านจึงกล่าวว่า โทสกฺกิ ไฟคือโทสะ
ประการ ๑

โมหะ^๕นั้น คือ ความหลง ความเขลา ความเข้าใจ
ผิด คิดไม่ทัน รู้ไม่ถึงในความผิดชอบชั่วดี โมหะอาจ
นำไปสู่ที่ผิดทางได้มีประการต่าง ๆ เป็นเหตุ^๕คิดแน่นอน
ในทิฏฐิอันชั่ว ไม่รู้จักทางที่จะถอนตัวออกจากความ
เห็นอันผิดได้ สมด้วยบาทพระคาถาพุทธภาษิตว่า นตฺถิ
โมหสมฺม ชาลํ ช่ายเสมอด้วยโมหะไม่มี ดังนี้ โมหะ^๕นั้น
เป็นเครื่องช่วย รากะ โทสะ ให้กำเริบทวีขึ้นได้ เพราะ
ความมีคมัวเมาปิดบัง ไม่ให้แลเห็นความถูกความผิด ดี
และชั่วในความประพฤติต่าง ๆ โมหะ^๕ย่อมนำทุกข์โทษ

ร้ายอันเป็นผลเดือดร้อนให้เกิดแก่บุคคลได้โดยไม่มี
ประมาณ เหตุนี้ ท่านจึงกล่าวว่า โมหุกฺกิ ไฟคือ
โมหะประการ ๑

บุคคลที่มีกิเลส ๓ ประการ คือ ราคะ โทสะ โมหะ
นี้ เกิดขึ้นครอบงำ มีใจอันกิเลส ๓ ประการนี้ยึดมั่น
แล้ว ย่อมประพฤติก้าวทางกายบ้าง ประพฤติก้าวทางวาจา
บ้าง ประพฤติก้าวทางใจบ้าง ครั้นประพฤติก้าวทางกาย
ทางวาจา ทางใจแล้ว ในปัจจุบันภพนี้ย่อมได้รับทุกข์โทษ
ทัณฑ์อันเป็นผลแห่งความชั่ว เบื้องหน้าแต่กายแตกตาย
ไป ความชั่วย่อมอำนวยผลให้เข้าถึงทุกข์ ช้อนนี้ สมด้วย
นัยแห่งพุทธภาษิต ซึ่งพระธรรมสามิสตรัสไว้ว่า อธิ
ตปฺปติ เปจฺจ ตปฺปติ ปาปการี อุกฺยตฺถ ตปฺปติ ผู้ทำบาป
ย่อมเดือดร้อนในโลกทั้ง ๒ คือ เดือดร้อนอยู่ในโลกนี้
ละไปแล้วย่อมเดือดร้อน ดังนี้ ฯ ราคะ โทสะ โมหะ
ย่อมอำนวยอนัตตะอันเป็นผลเดือดร้อนให้เกิดแก่บุคคล
ได้ดังบรรยายมาจะนี้ เหตุนี้ แต่ละอย่าง ๆ ท่านจึง
กล่าวว่าเป็นเพลิง ซึ่งได้นามว่า รากุกฺกิ โทสกุคฺกิ

โมหคติ ทั่วยประการฉะนี้

เพลิงทุกชั้นนี้ คือ ชาติ ความเกิด ชรา ความแก่
มรณะ ความตาย โสกะ ความแห้งใจ ปริเทวะ ความ
ร่ำรำพัน ทุกข์ ความเจ็บกาย โทมนัส ความไม่สบาย
จิต อุบายาส ความคับแค้น เหล่านี้ ก็ล้วนเป็นทุกข์
แล้วตามสภาพ แผลดเผาสรรพสัตว์ผู้ไม่รู้เท่าทันตาม
ความเป็นจริง เหตุ^{นี้} แต่ละอย่าง ๆ ท่านจึงกล่าวว่า
เป็นเพลิง.

ธรรมด่าว่าไฟเป็นธาตุร้อน มีปรกติไหม้เผา
สรรพวัตถุที่มันเชื้อให้เป็นที่ถ่านดำไป หากจะไหม้สรรพ
สัตว์ให้เจ็บร้อนเป็นทุกข์ ก็เพียงชั่วคราวชั่วขณะ ยังหวัง
ว่าจะหายได้เองหรือด้วยเภสัชรักษา แม้จะถูกไหม้ถึงสิ้น
ชีวิตก็ยังได้รับความทุกข์ร้อน เพราะถูกไฟนั้นไหม้แต่ใน
ชาติหนึ่งเท่านั้น ไฟนั้นมิสามารถจะติดตามไปไหม้ได้อีกใน
ชาติต่อไป ส่วนไฟกิเลสและไฟทุกชั้นนี้ ถ้าบุคคลยัง
ดับไม่ได้ตัดลอกกาลเพียงใด ก็ยังจะติดตามไหม้อยู่ตลอด
กาลเพียงนั้น ทั้งในปัจจุบันชาติ ทั้งในปรภพสืบต่อไป

จนกว่าจะถึงที่สุดแห่งความดับทุกข์คือพระนิพพาน ฯ
 ธรรมชาติของไฟติดเชื้อใหม่ขึ้นแล้ว หากจะไม่มีเหตุ
 ทำให้ดับ ครั้นหมดเชื้อที่จะไหม้แล้ว ก็ต้องดับไปเอง
 โดยลำพัง ส่วนไฟกิเลสและไฟทุกข์หาเป็นเช่นนั้นไม่
 ถ้าบุคคลไม่พยายามที่จะดับสิ่งทั้งปวงมีอายตนะเป็นต้น
 ซึ่งเป็นเชื้อที่ถูกไหม้ ก็ไม่มีเวลาหมดเวลาสิ้น ยิ่งปล่อยให้
 ไหม้ก็ยิ่งลามออกไปทุกที ตกลงว่าต้องเวียนว่ายตาย
 เกิดอยู่ในสังสารวัฏฏ์ไม่มีที่สิ้นสุด เพลิงกิเลสและเพลิง
 ทุกข์นี้มีมูลมาแต่ต้นหาความทะเยอทะยาน ค้นหาเป็น
 ต้นเพลิง อุปาทานความยึดถือมั่นเป็นชนวนติดเพลิง
 คือ ค้นหาถูกเป็นเพลิง คือ รากะ โทสะ โมหะ ชาติ
 ชรา มรณะ โสกะ ปริเทวะ ทุกขะ โทมนัส อุปายาส
 แผกแผดสิ่งทั้งปวง คือ อายตนะภายใน ภายนอก
 วิญญาณ สัมผัส เวทนา ให้เร้าร้อน

รากะ โทสะ โมหะ อันเป็นเพลิงกิเลสนั้น เป็น
 กระแสแห่งค้นหา สิ่งทั้งปวงคืออายตนะเป็นต้นนั้น
 เป็นที่เกิดที่ถ้งแห่งค้นหา สมเด็จพระบรมศาสดาก็ได้

ตรัสไว้ว่า ยัม โลเก ปิยรูปี สาครูปี เอตฺเตเสา ตณฺหา
 อูปฺปชฺชมานา อูปฺปชฺชติ เอตฺถ นวิสฺमानา นวิสติ
 ความว่า ตัดทานนั้นเมื่อจะเกิดเมื่อจะตงชน ย่อมเกิดย่อม
 ตงชน ในที่ที่เป็นที่รักใคร่ เป็นที่ชอบใจ คือ ในอายตนะ
 ภายในมีจักขุเป็นต้น ในอายตนะภายนอกมีรูปเป็นต้น
 ในวิญญาณมีจักขุวิญญาณเป็นต้น ในสัมผัสมีจักขุสัมผัส
 เป็นต้น ในเวทนามีจักขุสัมผัสเวทนาเป็นต้น ฯ ตัดทา
 เป็นปัจจัยให้เกิดอุปาทาน เมื่อตัดหาความทะเยอทะยาน
 อายกซึ่งเป็นไปในอายตนะเป็นต้นมีอยู่ ก็เกิดอุปาทาน
 ความยึดมั่นถือมั่นว่าอายตนะเป็นต้นนั้น เป็นเรา เป็น
 ของเรา เมื่ออายตนะเป็นต้นมีตัดหาอุปาทานกำกับอยู่
 เช่นนั้น เวลาอายตนะภายในประจวบกับอายตนะภาย
 นอก เช่นจักขุเห็นรูปอันเป็นที่พึงใจ เกิดวิญญาณ
 ความรู้ช้ว่าเป็นรูปที่พอใจ รู้สึกสัมผัสเป็นที่พอใจ เกิด
 สุขเวทนา ก็เกิดราคะความกำหนัดรักใคร่พอใจในสุข
 เวทนานั้น เมื่อจักขุเห็นรูปอันไม่เป็นที่พึงใจ เกิดวิญญาณ
 ความรู้ช้ว่าเป็นรูปที่ไม่พอใจ รู้สึกสัมผัสอันเป็นที่ไม่

สุวิเวโก ได้รับพรชัยจากพระคุณท่าน เป็นคำโคลง ว่า
 แก้วแก่นาวรัตน์แพรวัว อารมณ์ เพริดแล
 ประดับอยู่โลกุดคร เลิศแล้ว
 นำจิตสาธุชนจร จากสง สारอย
 “สุวิเวโก” แพ้ว ผ่องพัน ดลเกษม ฯ

๑๔ ธนุ ๕๕

ชอบใจ เกิดทุกข์เวทนา ก็เกิดโทสะความไม่ชอบใจไม่
 พอใจในทุกขเวทนานั้น เมื่อจักขุเห็นรูปอันเป็นที่พึงใจ
 ก็ไม่ใช่ ไม่เป็นที่พึงใจก็ไม่ใช่ เกิดวิญญานความรู้นั้นว่า
 เป็นรูปที่พอใจก็ไม่ใช่ ไม่เป็นรูปที่พอใจก็ไม่ใช่ รู้สึก
 สัมผัสอันเป็นที่ชอบใจก็ไม่ใช่ ไม่เป็นที่ชอบใจก็ไม่ใช่
 เกิดทุกข์สุขเวทนาไม่ทุกข์ไม่สุข ก็เกิดโมหะหลงถืออทุก
 ขมสุขเวทนานั้น ว่าเป็นเราเป็นของเราเป็นตน เมื่อเป็น
 เช่นนี้ สมัยใดสุขเวทนาจัลบักลาย ในสมัยนั้น ย่อม
 เกิดร้อน สมัยใดประสบทุกข์เวทนา สมัยนั้นก็ย่อม
 เกิดร้อน สมัยใดอทุกขมสุขเวทนาเสื่อมไป สมัยนั้น
 ย่อมเกิดร้อน ตัณหาอุปาทานเป็นเหตุเกิดขึ้นแห่งเพลิง
 กิเลส คือ รากะ โทสะ โมหะ แผลเผาสิ่งทั้งปวง คือ
 อายตนะมีตาเป็นต้น ด้วยประการฉะนี้

ความพิจารณาเห็นซึ่งสิ่งทั้งปวง มีอายตนะภายใน
 เป็นต้น โดยความเป็นของร้อนด้วยกิเลสและกองทุกข์
 นี้ เป็นวิปัสสนาสมัยเป็นไปเพื่อนิพพิทาญาณและวิราคะ
 คือ พระอริยมรรคและวิมุตติ คือ พระอริยผล สมเด็จพระ

พระนราสภทศพลเจ้าจึงตรัสแสดงอานิสงส์ไว้ว่า เอว
 ปสฺสํ ภิกฺขเว สุตฺวา อริยสาวโก ทูก่อนภิกษุทั้งหลาย
 อริยสาวกผู้ได้ศັบแล้ว เมื่อมาพิจารณาเห็นด้วยปัญญา
 ว่า สิ่งท่งปวงมีอายตนะเป็นต้นเป็นของร้อน ร้อนด้วย
 เพลิงกิเลสและเพลิงทุกข์ฉะนี้แล้ว ย่อมเบื่อหน่ายใน
 สิ่งท่งปวงมีจักขุเป็นต้น จนถึงเวทนาที่เกิดเพราะ
 มโนสัมผัสเป็นที่สุขนั้นทุกอย่าง ๆ กิริยาที่มาพิจารณา
 เห็นสิ่งท่งปวงว่าเป็นของร้อนด้วยเพลิงทุกข์ฉะนี้ ชื่อว่า
 กำหนดรู้ซึ่งทุกข์สัจจ์ การที่ใช้โยนิโสมนสิการ เกิด
 ปรีชาญาณหยั่งทราบเพลิงกิเลสและเพลิงทุกข์มีตัณหา
 เป็นปัจจัย เป็นตัวเผาให้เราร้อน ชื่อว่า สมุทัยสัจจ์
 นิพพิทฺโถ วิรชชติ เมื่อมาเบื่อหน่ายเกิดนิพพิทาญาณ
 เห็นสมุทัยสัจจ์เป็นปหัตถ์พหรรรม เห็นนิโรธสัจจ์เป็น
 สัจจ์ิกาตถ์พหรรรมแล้ว ยังมีคคสัจจ์ให้เจริญ กำหนดใน
 มัชฌิมาปฏิปทาจรคให้ถึงความดับทุกข์ ๘ ประการ
 คือ สมุมาทิฎฺฐิ ความเห็นชอบ ๑ สมุมาสงกปโป
 คำริชอบ ๑ สมุมาวาจา เจรจาชอบ ๑ สมุมากมมฺนุโต

ทำการงานชอบ ๑ สมุมาอาชีโว เลี้ยงชีวิตชอบ ๑
 สมุมาวายาโม พยายามชอบ ๑ สมุมาสติ ระลึก
 ชอบ ๑ สมุมาสมาธิ ตั้งใจชอบ ๑ เมื่อเจริญอริย-
 มรรค ๘ ประการนี้ ให้บริบูรณ์ด้วยดีเป็นมรรคสามัคคี
 มีกำลังแก่กล้าแล้ว ก็วิราชปราศย์่อม คือ บรรลุ
 อริยมรรคญาณ สยาก็เลสเครื่องข่มสันดานให้ปราศ
 ไป วิราคา วิมูจติ เพราะอาศัยวิราคอริยมรรค
 กระทำจิตให้ปราศจากเครื่องข่มเกิดขึ้นแล้ว จักว่าได้
 บรรลุวิมุตติ หลุดถอนพันธพิเศษจากกิเลสอาสวะซึ่งของ
 สันดาน วิมุตตสุมี วิมุตตมัตติ ฉาน์ โหติ ครั้นเมื่อ
 จิตพันธพิเศษแล้ว ก็เกิดญาณหยั่งรู้ว่าจิตพันธพิเศษแล้ว
 ดังนี้ ฯ ปชานาติ อนึ่ง อริยสาวกมารู้ชัดว่า วุสิตัง
 พุรหมุจริยัม พุรหมจรรยัคความประพฤติประเสริฐได้อยู่
 จบ คือ ได้บำเพ็ญเสร็จแล้ว กตัม กรณียัม กิจที่ควร
 ทำได้ทำเสร็จแล้ว นาปรัม อิตฺถตฺตตาย กิจอื่นอีกเพื่อ
 ความเป็นอย่างหมได้มี คือว่า วิมุตตินั้น ที่จะรู้กำเริบ
 เลื่อมกลาย ซึ่งจะต้องพากเพียรประกอบกิจอื่นอีกไม่มี

วิมุตติที่เกิดขึ้นเป็นอกุปปรกรรมไม่กำเริบ อริยสาวก
ผู้บรรลุวิมุตติแล้วย่อมเกิดปัจเจกขณญาณหยั่งรู้ดังนี้

เมื่อสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ตรัสแล้วซึ่ง

อาทิตตปริยายสูตรนี้ สอนอภิษุททั้งหลายเหล่าปุราณ-
ชฎิลนั้น อุตตมนา เตะ ภิษุ พระภิษุทั้งหลายนั้น ก็มี
จิตชื่นชมรับภษิตแห่งพระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ อิมสมินฺจ
ปน เวยยากรณสุมี ภณฺณมาน ก็แลเมื่อไวยากรณ
ภษิต อันพระผู้มีพระภาคเจ้าเทศนาอยู่ จิตแห่งภิษุ
พี่น้องกันนั้น ก็ไม่เข้ายึดมั่น พันพิเศษแล้วจากอัสวะกิเลส
ทั้งหลาย พระผู้เป็นเจ้าปุราณชฎิลบรรลุอัสวักขย-
อรหัตตผลเป็นนอเสชอริยบุคคลแล้วด้วยประการดังนี้

สรุปใจความโดยย่อพอเป็นที่เข้าใจได้ง่ายว่า เมื่อ
ตาได้เห็นรูป หูได้ยินเสียงเป็นต้น เกิดความรู้สึกขึ้น
ถ้าเป็นรูปที่สวยงามถูกใจ เป็นเสียงที่ไพเราะชอบใจ
ก็พ้ออกพอใจในรูปและเสียงนั้น นี้ก็ไหลเข้าไปให้เกิด
เป็นไฟ คือราคะ ความยินดีพอใจแล้ว ๆ ถ้าเป็นรูป
ที่ไม่สวยงามไม่ถูกใจ เป็นเสียงที่ไม่ไพเราะไม่ชอบใจ

สุเวโก

เดินเชิงช่างเวียนมาข้างพระอุโบสถ
กุมพัตตชเปรียญเอกเลขไม่เห็น
แต่ว่าไซ้ได้เอกแน่ไม่แกลังเกล้า
วัดประเคนไทรปวารณาบัจจชัยเจ็ดร้อยพับ ฯ

สาธ

มูทิตา

พระมหาสงัด สุวิเวโก สำนักเรียนวัดเทพศิรินทราวาส
สอบไล่ได้ บาลีประโยคเจ็ด ในสนามหลวง พ.ศ. ๒๕๑๖
สำนักเรียนวัดเทพศิรินทราวาส ยินดีด้วยเป็นอย่างยิ่ง
และปวารณาปัจจัยสี่ เฝ้าอัคราเจ็กร้อยพับ

พระสงฆ์สงฆ์

เจ้าสำนักเรียนวัดเทพศิรินทราวาส

ไวขยจักรได้รับปัจจัยจำนวนนี้ไว้เรียบร้อยแล้ว สาธุ

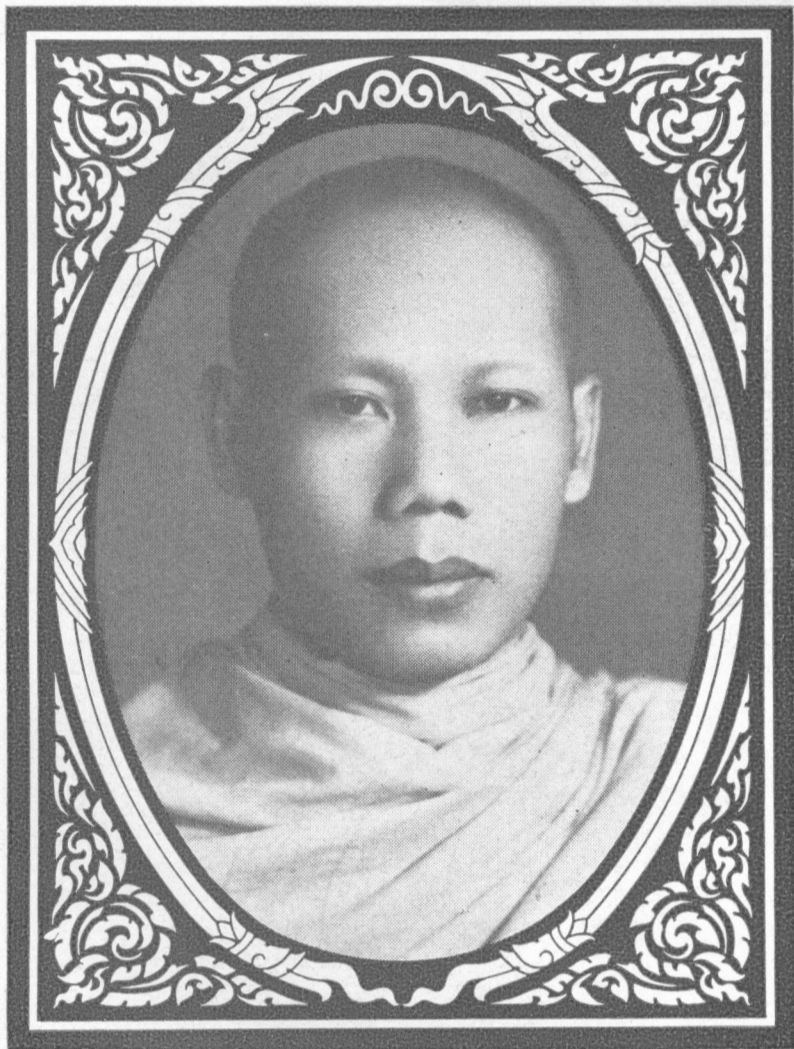
ขอบริจาคปัจจัยจำนวนนี้เข้าสมทบทุน “ชินทศโต” บุญนิธิ เพื่อ
อุทิศบุญกุศลแต่ท่านบิดา คือ ขุนประมาณภูมิภาค (จัน รัตสถิตย์) เพิ่ม
เติมจากที่สุวิเวโกได้บริจาคสมทบทุนไปแล้ว เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๑๖
จำนวน ๑๐,๐๐๐. พับ นั้น ๆ จึงรวมเป็นปัจจัยที่บริจาคสมทบทุน “ชินทศโต”
บุญนิธิ ทั้งสิ้น ๑๐,๑๐๐. พับ ๆ

พระมหาสงัด สุวิเวโก

๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๖

นี้ก็ไหลเข้าไปให้เกิดเป็นไฟ คือโทสะ ชุ่นเคื่องใจแล้ว
 กระทบที่รูปที่สวยงามถูกใจ ได้เสียงที่ไพเราะชอบใจ
 นั้น ๆ มาไว้ในครอบครอง ก็ไหลเข้าไปให้เกิด
 เป็นไฟคือโมหะ หลงยึดถือว่าเป็นเรา เป็นของเรา
 ดังนี้เป็นต้น ๆ นี้ไฟราคะ ไฟโทสะ ไฟโมหะ เกิด
 เพราะอุปาทาน ความหลงยึดถือว่าเป็นเรา เป็นของ
 เรา ๆ กระทบรูปก็ดี เสียงก็ดี ที่ถูกอกถูกใจ หลงยึดถือ
 รักใคร่นั้น ๆ มาอันตรธานวิบัติพลัดพรากจากไป ก็
 เกิดเศร้าโศกทุกข์ร้อนระทมตรมใจ เป็นไฟเผาผลาญ
 จิตใจอย่างเห็นได้ชัด ๆ แม้ในเรื่องของ จมูก ลิ้น
 กาย และ ใจ ก็เช่นเดียวกัน แต่ละส่วน ๆ ก็ล้วน
 เป็นเหตุให้เกิดเป็นไฟราคะ ไฟโทสะ ไฟโมหะ ชุ่น
 ใจ ๆ ดังนั้น สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า
 จึงทรงสั่งสอนไว้ว่า ถ้าจำเป็นจะต้องดู จำเป็นจะต้อง
 ฟัง ก็ต้องดูแลฟังอย่างไม่ให้เป็นไฟ คือดูและฟังอย่าง
 มีสติอยู่กับตัว มีสติกำหนดรู้ตามความเป็นจริงของเรื่อง
 ราวที่มาปรากฏเฉพาะหน้า ไม่หลงยึดหลงถือให้เกิด

เป็นไฟเผาจิตใจขึ้นได้ ๆ แต่วิสัยปุถุชนคนน้อยรู้ ถึง
 จะดูถึงจะฟัง อย่างมีสติแล้วก็ตาม คุยไป ฟังไป เพลิน ๆ
 เขาก็ออกผลอไม่ได้ ๆ ฉะนั้น พระพุทธองค์จึงทรงสอน
 เป็นคติเตือนใจสำหรับนักปฏิบัติธรรมชั้นสูงไว้ว่า “ไม่
 บอกรู้ ทำเหมือนบอกรู้ ไม่หนวก ทำเหมือนหนวก”
 ๑๐ คำจำให้มัน ๆ ถ้าท่านสาวุชนทั้งหลายตั้งใจ ทำ
 ให้ได้ อย่างที่พระพุทธองค์ทรงสอนแล้วไซ้ร้ ก็เป็นอัน
 หมกเรื่องเครื่องรำคาญใจ ท่านจะได้รับแต่ความสุข
 สวรรุญแจ่มใสทุกทีพาราตริกกาล มีเทศนาบรรหาร ถึง
 วิสัยขามา ถ้วยประการฉะนี้ ๆ

พระมหาสงัด สุวิเวโก เปரியัญเอก

วัดเทพศิรินทราวาส ราชวรวิหาร

๒๕๑๖

ประวัติสังเขป
พระมหาสังข์ สุวิเวโก เปรียญเอก
วัดเทพศิรินทราวาส

สถานะเดิม

ชื่อ สังข์ นามสกุล รัตตดิษฐ์ (นามสกุลพระราชทาน) เกิด ณ วัน ๖ ๒๘ คำ ปีมะเส็ง นพศก จุลศักราช ๑๒๗๙ ตรงกับวันศุกร์ ที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๐ รัตนโกสินทรศก ๑๓๖

บิดา รองอำมาตย์โท ขุนประมาตภูมิภาค (จัน) มารดา นางประมาตภูมิภาค (แพ้ว รัตตดิษฐ์) เกิดที่บ้านหน้าวัดราชสิทธิาราม (วัดพลับ) ตำบลสะพานเจริญพาสณ์ อำเภอบางกอกใหญ่ จังหวัดธนบุรี ฯ

บรรพชา-อุปสมบท

ณ วัน ๔ ๖ ๘ คำ ปีมลุน นพศก ตรงกับวันพุธ ที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๐ ณ พัทธสีมาวัดเทพ-

ศิรินทรवास ราชวรวิหาร พระอารามหลวง ตำบล
เทพศิรินทร์ อำเภอป้อมปราบศัตรูพ่าย จังหวัดพระนคร
เจ้าพระคุณสมเด็จพะพุทธโฆษาจารย์ ญาณวรเถร
(เจริญ สุขบท) เจ้าอาวาสวัดเทพศิรินทราวาส เป็น
สมเด็จพะอุปัชฌายะ ฯ ท่านพระครูปลัดสัมพิพัฒน์-
ศีลาจารย์ (เทียน ปภัสสรเถร) และท่านเจ้าคุณพระ
โศภนศีลคุณ (หลวงปู่หลุย พาทิยเถร) เป็นพระ
กรรมวาจาจารย์ ฯ ได้รับชื่อนายจากสมเด็จพะ
อุปัชฌายะ ว่า “สุวิเวโก” เป็นสัทธีวาทริก อันดับ
ที่ ๓๔๔๙ ฯ

วิทยฐานะ

- พ.ศ. ๒๔๘๐ สอบประโยคนักธรรม ชั้นตรี ได้
ในสนามหลวง
พ.ศ. ๒๔๘๒ สอบประโยคนักธรรม ชั้นโท ได้
ในสนามหลวง
พ.ศ. ๒๔๘๖ สอบประโยคนักธรรม ชั้นเอก ได้
ในสนามหลวง
พ.ศ. ๒๔๘๕ สอบประโยคบาลี ป.ธ. ๓ ได้ใน

สนามหลวง

พ. ศ. ๒๔๘๖ สอบประโยคบาลี ป. ๓. ๔ ได้ใน
สนามหลวง

พ. ศ. ๒๔๙๓ สอบประโยคบาลี ป. ๓. ๕ ได้ใน
สนามหลวง

พ. ศ. ๒๕๐๓ สอบประโยคบาลี ป. ๓. ๖ ได้ใน
สนามหลวง

พ. ศ. ๒๕๑๖ สอบประโยคบาลี ป. ๓. ๗ ได้ใน
สนามหลวง

การศึกษาพิเศษ

เรียนภาษาอังกฤษ ภาษาขอม ภาษาจีน พอเป็น
พอไปได้

กรรมการพิเศษ

พ. ศ. ๒๔๘๗ เป็นกรรมการตรวจประโยคธรรม
สนามหลวง

พ. ศ. ๒๔๘๗ เป็นผู้ช่วยเจ้าคณะเหนือ

พ. ศ. ๒๔๘๘ เป็นกรรมการบริหารวัดเทพศิริน-

ทราวาส

พ. ศ. ๒๕๐๐ เป็นผู้ช่วยการศึกษา

พ. ศ. ๒๕๐๔ เป็นกรรมการตรวจประโยคบาลี

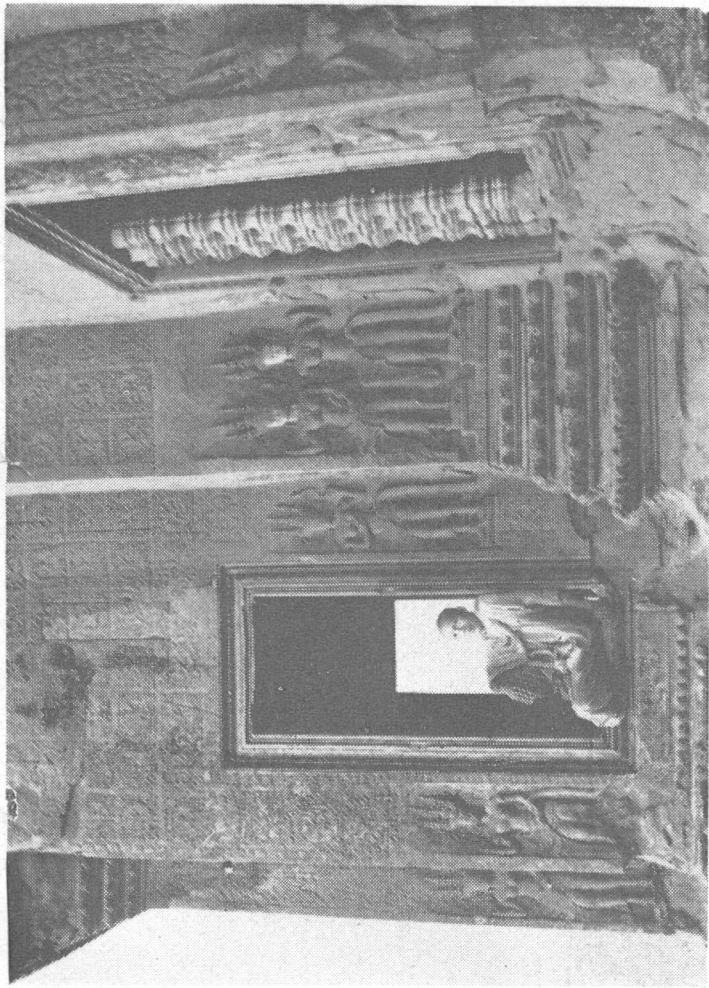
สนามหลวง

พ. ศ. ๒๕๐๖ เป็นเจ้าหน้าที่กองตำรามหามกุฏราช
วิทยาลัย

การเดินทางพิเศษ

พ. ศ. ๒๕๑๕ เดินทางไปสังเกตการณ์และเชื่อม
สัมพันธ์ไมตรี ณ เมืองพนมเปญ และจังหวัดต่าง ๆ
ในประเทศกัมพูชา (เขมร) พร้อมด้วยคณะนักศึกษาม
มหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นเวลา ๙ วัน ตามคำเชิญ
ชวนของสมเด็จพระสังฆราช แห่งประเทศกัมพูชา ฯ
โดยมีท่านเจ้าคุณเลขา ฯ เป็นหัวหน้าคณะ

พ. ศ. ๒๕๐๓ เดินทางไปบำเพ็ญกุศลทอดผ้ากฐิน
ณ วัดชัยมังคลาราม เมืองบีนัง เมืองกัวลาลัมเปอร์
ประเทศมาเลเซีย พร้อมด้วยสาธุชนทั้งหลาย เป็น
เวลา ๑๐ วัน ฯ

สุโขทัย ถึง

นครวัด-นครธม ได้ไปชมบานมนาน
มหามกุฏฯ ได้รับเชิญไปเจริญสัมพันธไม-

พร้อมท่านเสนาธิการแดนสี่ทิศวิทยาลัย
ครุฑคอยเราขอบใจพร้อมกันไปเพื่อสัมพันธฯ
ไป ๑-๕ มีนาคม ๒๕๑๕

การแต่งตั้งพิเศษ

พ.ศ. ๒๕๐๖ ได้รับการแต่งตั้งพิเศษจากเจ้าพระ
คุณสมเด็จพรพุทธโฆษาจารย์ (วาสน) วัดราชบพิธ ฯ
เจ้าคณะจังหวัดพระนคร ให้เป็นผู้รักษากรในตำแหน่ง
เจ้าอาวาสวัดกันมาตุยาราม ฯ

พ.ศ. ๒๕๑๖ วันที่ ๔-๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖
สมัครเข้าสอบบาลีประโยค ป.ธ. ๗ ในสนามหลวง
และวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๑๖ เมื่อกรรมการตรวจข้อ
สอบเสร็จสิ้นแล้ว ท่านเจ้าคุณเลขา ฯ แม่กองบาลี
สนามหลวง ได้ประกาศผลการสอบบาลีของสำนักเรียน
ต่าง ๆ ในสนามตรวจข้อสอบว่า ประโยค ป.ธ. ๗
สำนักเรียนวัดเทพศิรินทราวาส ส่งเข้าสอบ ๔ รูป ชาติ
สอบ ๓ รูป กงเข้าสอบ ๑ รูป ไก่ ๑ รูป คือ พระ
มหาสงฆ์ สุวิเวโก วัดเทพศิรินทราวาส

พ.ศ. ๒๕๑๗ วันที่ ๒๕-๒๖ มกราคม ๒๕๑๗
จะสมัครเข้าสอบบาลีประโยค ป.ธ. ๘ ในสนามหลวง

ต่อไป ๖ เมื่อสอบประโยค ป. ๘. ๘ ในสนามหลวง
 ได้แล้ว ก็จะขอสมัครเข้าสอบบาลีประโยค ป. ๘. ๙
 ต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง นี่เป็นความหวังความปรารถนา
 ที่จินตนา มาแต่ต้น ๖

◎ เราควรเรียนเรื่องรู้ อรหัง
 สติปัญญาแรงยัง อยู่พร้อม
 คอยเรือกตึกคึกคักหวัง หาด่อ ทันฤ
 พอจะตายทุกซั่ม ึงหัวลงเหว ๖

สุวิภาโก.

สวีเวโก วัฬง

สุขสดขันไค้ร่มไม้ใบบั้ง
เคขกัจวลห้วงโยเรอจโคกััน

นังคูนังฬง สำเนียงเส็ขงนกกัจำนรรจ
ห้วงนัันก็พลัน หายวัับกลับเป็นวัจวล ฯ

ตำรายาแผนโบราณ

๑. ยาแก้ปวดศีรษะ

(ยาเหล่านี้ ควรยกย้าใช้ ว่าชานาโคจะถูกกับโรค
เมื่อถูกแล้วก็ใช้ชานาโคที่ถูกต่อไปกว่าจะหาย ยาทั้งนี้เคย
ใช้ได้ผลมาแล้วทุกชานาโค)

๑. เอาใบพริกกับคินสอพองตำละลายน้ำ อย่าให้
เหลวหรือค่อนัก ทาขมับ ๆ

๒. ว่านหางจรเข้ เจียนกลมขนาดศตางค์แคง ใช้
พิมเสนโรยแล้วปิดขมับ ๆ

๓. กล้วยน้ำละว้า ฝานชั้นบาง ๆ ทาปูน เอากระ
บูนโรยเสียด้วย แล้วปิดขมับ ๆ

๔. ใบพลูตัดกลม เอาเข็มสักใบพลูให้ปรุเป็นรู
เล็ก ๆ ทาขมับสีปาก แล้วโรยด้วยการะบูน ปิดขมับ ๆ

๕. เขากวาง กะชาย ไพล พริกไทย ชิง กก
บดพอกขมับ ๆ

๖. ใบมะลิ ขมิ้นอ้อย บดทาหน้าผากและขมับ

ทั้งสองข้าง ๆ

๗. เปลือกโพบาย เปลือกกุน ชมันอ้อย ชิง
บดเป็นแท่ง ละลายน้ำทาขมับ ๆ

(ยาต่อไปนี้ ตำราของขุนนันทเวชนรานุกบาล บ้าน
บางปลาสร้อย จังหวัดชลบุรี)

๑. ชะเอมทั้ง ๒ อบเชยเทศ เปลือกคนทา จันทน์
หอม โกฎีสอ ใบสมิ ผลผักชี ชิงแห้ง ชมด พิมเสน
เอาเสมอภาค บดให้ละเอียดสำหรับนัตถ์ แก้วตศิรัชะ ๆ

๒. น้ำประสานทองจีน โกฎีสอ โกฎีเชียง โกฎี-
พุงปลา กานพลู เบี้ยตัวผู้เฒ่า ซาคหระคุณ เปลือก
สมุนละแว้ง เกษรบุ๋นาก อบเชยเทศ ยาทั้งนี้เอา
หนักสี่ละเพื่อง ตริกะฎุกหนัก ๒ สลึง ชมด พิมเสน
พอสมควร บดให้ละเอียด นัตถ์แก้วตศิรัชะ แก้วม
วิงเวียน ๆ

๒. ยาแก้ผี

(ยานี้ ได้ตำรามาจากพระปลัดกัญ เจ้าอธิการวัด
คันสน จังหวัดชลบุรี ของเดิมเป็นค้ำกลอน ก็ได้พิมพ์

ไปตามเดิม มิได้แก้ไขอย่างไร)

ก. ยาสำหรับทา

◎ หากเอาเปลือกไม้ ซ้อต้นเพกา น้ำทราวข้าวมา
ฝนทาลงไป ฯ

◎ รากคำย้อมผ้า พุดนากี้ไต้ ฝนแล้วทาไป หาย
ร้อนผ่อนเย็น ฯ

◎ อีกหนึ่งขนาน ต้นพุ่มมะเรียงบ้าน ลูกยานแล
เห็น ชุกเอารากมา ทาฝีเยือกเย็น ฝีเอ็นฝีเส้น ลด
หย่อนผ่อนลง ฯ

◎ อีกรายหนึ่งเล่า กระรอกนำข้าว ไครต้อง
ประสงค์ ไปหามาฝน ทาที่ฝีตรง ฝิ่นนยุบลง หาย
สาบสูญไป ฯ

ข. ยาสำหรับพอก

◎ เอาเถาว์ลัยปูน ตะไคร้หอมมา อีกใบก้างปลา
ลูกขาวจึงเอา ยาสามสิ่ง^๕ เป็นยาพอก^๗ ที่จริงนะเจ้า
แก้ปวดตื้นัก ฝักักันเทา ฝักร้อนผะผ่าว จะน้อยถอยลง ฯ

◎ ฝึปวศกรวญคราง หมายความว่า คืบหน้าก้าว ขึ้นอยู่ในนา ทั้งหญ้าเกล็ดหอย ที่ใบใหญ่หนา ใต้แล้วอย่าซ้ำ เก็บซึ่งข้าวาลี กะเม็งอีกเล่า ประสมกันเข้า ใบยาทั้งสี่ ใส่ข้าวสารลง จึงทำให้ดี เสร็จแล้วพอกฝั เท้านแลนา ฯ

◎ ฝักกะเน กาบทางจรเข้ กับขี้วัวบ้าน ใบโคกกระออม ใบข้อมสามย่าน น้ำเต้าขึ้นร้าน เก็บเอาใบมา ยาห้าสิ่งนี้ ใส่ครกขี้ ทำให้แหลกหนา เสร็จแล้วพอกฝั ขึ้นที่กายา พอกไปไม่ซ้ำ ลดหย่อนผ่อนลง ฯ

◎ ใบเข้มคอกขาว หญ้าแพรกใบยาว ผักแว่น คนกิน ข้าวสารใส่หน่อย ขมิ้นอ้อยห้าชิ้น ทำให้แหลก สนิ พอกฝัคจริง ฯ

◎ เมล็ดต้อยตังนั้น อาจารย์บอกฉัน ว่าคืนักหนา เก็บไว้พอกฝั ขึ้นที่กายา ผู้ใหญ่บอกว่า พอกหายหลายคน ฯ

ก. ยาสำหรับต้ม

◎ ปะตันเล็บครุฑ ขูดเอารากมา กะทุมหมาบ้า

ซึ่งชุดกีรัน ต้นเหืองปลาหม้อ กับรากฟุงคอก กำแพง
เจ็ดชั้น ข้าวเย็นทั้งสอง รากทองพันชั่ง ยานดขลัง
แก้พิษภัยใน ฯ

◎ อีกหม้อหนึ่งนี้ กำแพงเจ็ดชั้น เถาวัลย์เปรียง
ใหญ่ รากสมอน้ำ รากมะคำไก่ ชุมเห็ดใบใหญ่ ชุก
เอารากมา ต้นเหืองปลาหม้อ กับรากฟุงคอก หัว
พุทธรักษา กะเพราแดงขาว ชุกเอารากมา ต้องซื้อ
หัวยา ทั้งสองข้าวเย็น ยาสองหม้อนี้ ต้มกินแก้
พิษภัยใน ใครต้องประสงค์ จงจำเอาไว้ ข้าว
เย็นเหนือใต้ หนักสี่ละ ๔ บาท รากยาทั้งหลาย
ซ่งอย่าให้ขาด หนักสี่ละ ๑ บาท จำให้มั่นคง ฯ

๓. ยาแก้พิษมีตะขาบ แมลงบ่อง

(ยานี้ ได้ตำรามาจากพระปลัดบุญ เจ้าอธิการวัดตัน
สน จังหวัดชลบุรี ของเดิมเป็นค้ำกลอน ก็ได้พิมพ์ไป
ตามเดิม มิได้แก้ไขอย่างไร)

◎ เถามวกดีจริง ยวดยั้งหนักหนา เอาน้ำมันงา

ฝนทหายไป ๖

◎ มังลักกับเหล่า ตะขบกัดเอา บกทาก็ได้ ๖

◎ ยิ่งรากชะบา ดอกลาขาวไซ้ แก่พิศม์สิ่งไร
ได้เหมือนกันนา ๖

◎ ยิ่งอีกหนึ่งราก ลำต้นหนามมาก ชื่อของระอา
ทั้งรากทั้งใบ ทำให้แหลกหนา เสร็จแล้วอย่าช้า
แซกเหล่าคีมกิน ๖

๕. ยาแก้พิศม์งู

(ยานี้ ได้ทำรามาจากพระปลัดบุญ เจ้าอธิการ
วัดต้นสน จังหวัดชลบุรี ของเดิมเป็นค้ำกลอน ก็ได้
พิมพ์ไปตามเดิม มิได้แก้ไขอย่างไร)

◎ ใบตูดหมา หมู บดกินก็หาย ๖

◎ ผักเบ็ญ ผักบั้ง ทุงเทงทั้งหลาย บดเหล่า
เป็นกระสาย กินหายพิศม์งู ๖

◎ เปลือก, รากน้อยหน้า ฝนด้วยน้ำท่า ชูคมา
ลองดู ยานี้ค้แท้ ไว้แก้พิศม์งู ทาลงสักครู่ พิศม์งู

เสื่อมกลายเป็น

◎ ขนานหนึ่งนา ตักเอาบอนมา เผาไฟข้างปลาย
ข้างโคนมาสี จีปากแผลหาย คางคกข่วนร้าย หาย
บัตเดี้ยววล ฯ

◎ อีกขนานหนึ่งนา รากพุ่มมะเรียงป่า เป็นยา
ชอบกล จึงทำให้เหล็ก แฉกเหล้าใส่ปน ยานัตสัน
กินแก้พิษมุ้ง ฯ

◎ นำเยี่ยวเด็กชาย ยาสูบละลาย ต้มกินลองดู
ยานัตจริง ยิ่งยาทั้งหมู่ กินแก้พิษมุ้ง ประเสริฐนักหนา ฯ

๕. ยาแก้ลักกะปีดลักกะเป็ด

◎ ผสมคน บรเพ็ด เผาไฟให้โชน ขี้ยาสามเง
เอาเสมอมาก ทากี้ได้ รับประทานก็ได้ ฯ

๖. ยาแก้โลหิตออกตามรายฟัน

◎ เปลือกกล้วยหอม เผาไฟให้ไหม้เป็นถ่าน
บดกับน้ำปูนใส ทาฟัน โลหิตหยุด ฯ

◎ เอาหมวกจีโบ เปลือกหมากสง หนึ่งวั
 ยาทังนี้ เฝ้าไฟให้เป็นที่ถ่าน เอาต้นทางจรเข้ ปอก
 เปลือกนอกทั้งเสีย แล้วเอายานทาเนื้อต้นทางจรเข้
 ปิดที่เหงือก โลหิตหยุด ฯ

◎ เอาถั่วเขียวมาต้มกับน้ำตาลทรายแดง รับ
 ประทานทั้งน้ำหนักเนื้อให้อม โลหิตหยุดแล ฯ

๗. ยาแก้คกเลือด

◎ เอาผลมะเฟือง กับคำฝอย สองสิ่งนี้ ต้ม
 แล้วคั้นเอาน้ำรับประทาน ฯ

◎ อีกขนานหนึ่ง เอาเปลือกพิกุลมาทำให้ละเอียด
 แล้วเอาน้ำปูนใสมาใส่คั้น เอาน้ำรับประทาน ฯ

จงเตือนตนด้วยตนเอง

สอนเขาผู้นอน	ง่าบดอก
ดช่วยบุงบาปบอก	พูดได้
สอนตนขากไม้หยอก	เทียบนะ ท่านนา
ขังแก่เข้าด้วยไซร์	ขากสัน เหลือสอน ฯ

อันความคิมประดับสำหรับจิต

สุจริตงามสง่ามีราศี
ผู้ใดเห็นมิได้เว้นจะปรานี
เป็นยอดดีเพียรสุดสำหรับรักษาตน ฯ

เราเกิดมาเป็นมนุษย์สิ้นสุดยาก
ประมาทมากแล้วเห็นไม่เป็นผล
แก่เจ็บตายเป็นภัยทั่วทุกตัวคน
รักษาตนอย่าให้ตกนรกตาย ฯ

ถ้าใจเราเอาพระธรรมมากักกับ
จะงามสรรพเพราะสงบสับสนมัย
เหมือนพฤษชาติเงยบระเขยบใบ
งามวิไลเลิศล้ำสุขสำราญ ฯ

อันสุขใจไม่เหมือนความสงบ
ที่แจ้งจบทุกขังของสังขาร
ไม่เที่ยงแท้แปรปรวนแลถนทาน
เมื่อถึงกาลก็ต้องแยกแตกทำลาย ฯ

สุวิเวโก

กำลังวัน

๑. อาทิตย์ พระอินทวายนตร ๒. จันทร์ พระอินทห้ามญาติ
๓. อังคาร พระไศยาศน์ ๔. พุธ พระอินทอุ้มบาตร ๕. พฤหัสบดี
พระนังมารวิชัย ๖. ศุกร์ พระอินทรำพึง ๗. เสาร์ พระนังปรกต์
(บางแห่งว่านาคปรกต์) ๘. ราหู พระปาลีโลกย์ ๙. เกตุ พระนัง
สมาธิ ฯ

อาทิตย์ ๖ ขกษัมคาลา
สวด อุเทตะยัญจักขุมา
จันทร์ ๑๕ สวด ยันทุน มัคคณเต
อังคาร ๘ สวด ยัสसानุภา เสรีจ
พุธ ๑๗ สวดว่า สัพพาสี
เสาร์ ๑๐ สวด ชะโตหังภะกินี
พฤหัสบดี ๑๕ ปุเรน บรรพ
ราหู ๑๒ สวด กิณนุสัน หยิบ
ศุกร์ ๒๑ สวด อัมปะสัน
เกตุ ๕ สวด ชะยันโต เช่นโสกันต์
กำลังวัน จบวิธ แทนจริง ๆ ฯ

โปรดทราบ

หนังสือแจกเป็นอนุสรณ์ในงานนี้ มีอะไรดี ๆ เป็น
พิเศษ ไม่ซ้ำแบบใคร กอผู้ที่ได้รับหนังสือแจกชุดน
ถ้ามีเลขที่เล่มลงท้ายด้วย ๗ ให้นำมาแสดงเพื่อขอ
รับของที่ระลึกพิเศษด้วยตนเอง จาก พระมหาสงัด
สุวีเวโก กุณฺโณ. ๑๐ วัดเทพศิรินทราวาส ตั้งแต่วันที่
๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๖ เป็นต้นไป

พระมหาสังข์ สุวโจ วัดเทพศิรินทราวาส ถวายเหรียญที่ระลึกพิเศษสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๖ รอบรุ่นพิเศษ และพระผงพุทธรัตนมิ่งมงคลฯ ของหลวงพ่อนรรัตน์ฯ แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถฯ ในงานนิทรรศการ ครอบรอบ ๒๕ ปี ของสภาการศึกษา มหามกุฏฯ วัดบวรนิเวศวิหาร วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๑๔

โปรดทราบ

ยาหยอดตาสมเด็จวัดเทพศิรินทราวาส

ขนานแท้และดั้งเดิม

แจกเป็นทานมาประมาณ ๓๐ กว่าปีมาแล้ว ใช้
หยอดแก้โรคตาทุกชนิด มีผู้ใช้ได้ผลมาากแล้ว ท่าน
ผู้ใดต้องการใช้ให้นำขวดมาติดต่อบริษัทด้วยตนเองที่

พระมหาสังข์ สุวีโว

กฤษี น. ๑๐

วัดเทพศิรินทราวาส

มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร

กรมศิลปากร

เรียน นายแพทย์...
เรื่อง...
ขอเรียนแจ้ง...
ขอเรียนแจ้ง...
ขอเรียนแจ้ง...

ขอเรียนแจ้ง

ขอเรียนแจ้ง

ร. พ. มหามกุฏราชวิทยาลัย หนึ่งตำบล หนึ่งวัด หนึ่งโรงเรียน หนึ่งพระสงฆ์ กรุงเทพมหานคร ๑
นายพินิจ อู่สำราญ ผู้พิมพ์โฆษณา ๒๐/๖/๒๕๑๖

רשימת המצוינות לתלמידי תיכון
 בשנת הלימודים תש"ס

מ.ס.	שם	מחלק	מספר	תאריך	מספר
10	חיים יוסף	תלמיד	100	1969	100

מנהל המערכת

Handwritten signature

(תאריך)

מנהל המערכת